

СУСПІЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
СЕНТИМЕНТАЛЬНОГО ТУРИЗМУ
В МІСТІ ЛЬВОВІ ТА ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**Андрій Кухтій, Олена Курах,
Роман Скабара**

Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів

Анотація У статті проаналізовано суспільні аспекти розвитку сентиментального туризму в місті Львові та Львівській області. Автори зазначають, що головними функціями сентиментального туризму сьогодні є пізнавальна, естетична і виховна. Першопричиною існування і розвитку цього виду туризму є міграції населення за межі власної держави та зміни державних кордонів.

Ключові слова: рекреаційно-туристична галузь, суспільний аспект-сентиментальний туризм, трансформація.

Abstract: The article analyzes the social aspects of the development of sentimental tourism in the city of Lviv and Lviv region. The authors note that the main functions of sentimental tourism today are cognitive, aesthetic and educational. The root cause of the existence and development of this type of tourism is the migration of the population beyond its own state and the change of state borders.

Key words: recreation and tourism industry, social aspect, sentimental tourism, transformation.

Постановка проблеми. Рекреаційно-туристична галузь економіки міста Львова та Львівської області, перебуваючи в процесі трансформації, потребує пошуку нових напрямів розвитку і, зокрема, нових видів туризму, що могли б забезпечити сталий туристичний потік.

До перспективних і актуальних наукових досліджень, на наше переконання, сьогодні належать в туризмології ті, що допоможуть запропонувати шляхи адаптації існуючих у світовій практиці видів та форм туризму до умов нашої держави.

На особливу увагу заслуговують і наукові розвідки щодо мотивів подорожей, переважна більшість яких мають індивідуальний, атомізований характер.

Метою статті є аналіз суспільних аспектів розвитку сентиментального туризму в місті Львові та Львівській області. Використано аналіз літератури, статистичний та інші загальнонаукові методи дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж кількох останніх років у вітчизняній науковій і науково-популярній літературі, у виступах

державних службовців, що опікуються розвитком туризму, достатньо широко використовують новий термін – „сентиментальний туризм”. Проте його поняття в українській рекреаційній географії чи географії туризму, туризмології до сьогодні не обґрунтоване.

На нашу думку, класифікуючими ознаками сентиментальних подорожей є такі:

- 1) споживачами (учасниками) є: а) представники різних поколінь діаспори, які прагнуть не втрачати чи поновити зв'язок з рідним краєм (чи рідним краєм своїх пращурів); б) представники національних меншин, які прагнуть не втрачати чи поновити зв'язок з тими державами, регіонами, де колись мешкали їх пращури;
- 2) у більшості випадків об'єктами відвідування для учасників сентиментальних подорожей є меморіальні місця (історико-архітектурні пам'ятки, релігійні святині, давні поселення та поховання) на тих територіях, де колись мешкали представники їх нації;
- 3) зміст сентиментальної подорожі покликаний відновити через історичну пам'ять почуття національної самосвідомості, гордості, особливо у молодого покоління. За означенням, сентиментальні подорожі не можуть бути розважальними.

Польський учений-географ Г. Голембські визначає сентиментальний туризм, як „туристичний рух, пов'язаний з поверненням до Батьківщини, до місця народження” [4, с. 370].

Такі подорожі інколи називають рефлексійним, етнічним чи діаспорним туризмом, або “пошуком коріння”. Безсумнівно, першопричиною існування і розвитку такого типу туристичних подорожей є міграції населення за межі власної держави та зміни державних кордонів [2, с. 245].

Лише на початку XXI ст. сентиментальний туризм у багатьох країнах перетворюється на важливу складову частину сучасної індустрії туризму; на ринку туристичних послуг з'являються фірми, що спеціалізуються на його організації.

Виклад основного матеріалу. Сентиментальний туризм виконує низку важливих функцій, серед яких пізнавальна, естетична і виховна. Пам'ятки історії і культури свого народу є засобом утвердження національної свідомості і самосвідомості, відтворення історичної пам'яті, виховання патріотизму, розвитку естетичних і художніх смаків. Учасниками таких подорожей є ті мігранти чи їх нащадки, для яких важливим є зв'язок з країною походження, з власним народом [1, с. 43].

Від вказаної специфіки учасників таких подорожей залежить і набір об'єктів екскурсійного показу у сентиментальному туризмі. До них належить історико-культурна спадщина народу, сакральні об'єкти, некрополі, давні поселення і поховання, музейні експозиції тощо.

Населення міста Львова та Львівської області є однорідним за своїм етнічним складом (переважають українці), але тут проживають також національні (етнічні) меншини. Це частини етносів, основна маса осіб яких проживає за її межами. В області проживає 134,9 тис. осіб (5,2%) представників національностей та народностей інших державних формувань.

Основна частина історико-культурних, зокрема історико-архітектурних, пам'яток національних меншин розташовані в обласному центрі, містах Жовква (в межах історико-архітектурного заповідника), Белз (в межах історико-культурного заповідника), Золочів (Музей-заповідник «Золочівський замок»), Дрогобич, Старий Самбір, Рава-Руська, населених пунктах, що складають Золоту підкову Лева.

Складають інтерес для сентиментального туризму, для організації туристичних груп, складених поляками, євреями, німцями та представниками інших народів, представники яких поховані у нашому краю, і некрополі, що розкидані по території Львівщини.

За інформацією Львівської міської ради, середня тривалість перебування туриста у Львові становить 4,4 дні, зокрема, американський турист відпочиває тут в середньому 9 днів, німецький турист – 5,5 дні, а польський – 3,6 днів. У 2017 році середня завантаженість готелів зросла на 20% і становить 80,1%. 77,6% туристів приїжджає до Львова з метою відпочинку та розваг. 58% відвідують Львів вперше, що на 51% більше, ніж у 2016 році [3].

Проблеми становлення сентиментального туризму в місті Львові та Львівській області пов'язані з загальним станом туристичної індустрії регіону.

Створення і функціонування туристичних підприємств у цьому сегменті ринку потребує розробки комплексу заходів щодо їх фінансової підтримки з боку, в першу чергу, органів місцевого самоврядування.

Структурні зміни та посилення конкуренції на туристичному ринку змушуватимуть організаторів туризму активно шукати нові маркетингові стратегії шляхом диверсифікації і спеціалізації послуг, надання послуг підвищеного стандарту якості, сегментації ринку туристського попиту, пошуку незаповнених ніш туристського ринку, до яких сьогодні належить організація сентиментального туризму.

Висновок. Проведений аналіз свідчить, що сьогодні розвиток сентиментального туризму в області є перспективним, бо: по-перше, у цьому сегменті ринку практично відсутня конкуренція і це в умовах необмежених ресурсних можливостей регіону, які потрібно розумно використати; по-друге, спостерігаємо відродження ділової активності, що, як правило, неминуче викликає збільшення обсягів туризму, причому переважно в'їзного; по-третє, Львівська область стає привабливішою для європейських туристів через полегшення чи повну відмову від візових формальностей.

Список використаних джерел:

1. Ільїна О. В. Туризм. Рекреаційна географія: поняття і терміни / О. Ільїна. – Луцьк : Терен, 2004. – 104 с.
2. Мазурик З. В. Культурна спадщина як туристичний продукт / Мазурик З. В. // Вісник Донецького інституту туристичного бізнесу. – 2005. – № 9. – С. 243–246.
3. Департамент розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://city-adm.lviv.ua/news/government/245703-department-rozvytku-rozpoviv-prodiialnist-ta-pro-rozvytok-turyzmu-u-2017-rotsi>
4. Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Приступа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М. [та ін.] ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Львів : ЛДУФК, 2010. – 447 с..